

De
Start 2 Freelance Gids
Alles wat je moet weten over
freelancen

Freelancers in Belgium

Inhoud

1

OPSTARTEN
ALS FREELANCER
IN BELGIË

2

SOCIALE ZEKERHEID
VOOR FREELANCERS
IN BELGIË

3

FREELANCEN
IN BIJBEROEP

4

ALLES WAT JE MOET
WETEN OVER
JE BOEKHOUDING

5

KLANTEN VINDEN

6

TARIFERING

7

BETAALD WORDEN

8

JEZELF VERZEKEREN

9

DE JURIDISCHE
KANT VAN DE ZAKEN

10

JE WERKPLEK
ALS FREELANCERS

11

OPLEIDING EN
BEGELEIDING VOOR
FREELANCERS

12

HET OUDERSCHAP
EN FREELANCEN

13

FREELANCEN ZONDER
ZELFSTANDIGE TE ZIJN

14

MOBILITEIT
ALS FREELANCERS

15

FREELANCE VRIENDELIJKE
PRODUCTEN EN DEALS

Over de Start2Freelance Gids

Als toekomstige freelancer is het niet altijd even evident om je weg te vinden doorheen alle beschikbare informatie. Daarom bundelden Securex en Freelancers in Belgium hun krachten om samen deze startersgids voor freelancers uit te werken.

In deze online gids vind je een aantal elementen terug die je zeker moet weten wanneer je als freelancer aan de slag gaat:

- Hoe sluit je jezelf aan als zelfstandige in België?
- Welke opties heb je om jezelf en je inkomsten te beschermen?
- Waar en hoe vind je je eerste klant?
- Hoe pak je je boekhouding best aan?
- Waar moet je op letten als je aan de slag gaat?

Een hele boterham dus!

Wij wensen je alvast veel leesplezier.

[📧 Neem gerust contact met ons op als je nog vragen hebt.](#)

Securex & Freelancers in Belgium

1 Opstarten als freelancer in België

Wanneer je als freelancer aan de slag wilt in België, moet je zoals elke andere ondernemer aan een aantal wettelijke voorwaarden voldoen vooraleer je kunt starten:

- Je moet **meerderjarig** zijn.
- Je moet de **Belgische nationaliteit** hebben of die van een **lidstaat van de Europese Economische Ruimte** (ook wel de EER genoemd).
- Wil je starten in **Wallonië**, dan moet je je ondernemerscapaciteiten kunnen bewijzen aan de hand van een diploma bedrijfsbeheer of van praktijkervaring.
- Start je in **Vlaanderen**? Dit is niet meer nodig sinds 1 september 2018.
- Ook in **Brussel** is het sinds 15 januari 2024 niet meer van toepassing om je ondernemersvaardigheden op die manier te bewijzen.
- Je moet over je burgerrechten beschikken. Dit betekent dat je nog nooit veroordeeld werd voor fraude of voor een faillissement door ernstige fout.
- Je moet **wettelijk bekwaam** zijn.
- Indien je een **specifieke activiteit** wenst uit te voeren, moet je soms beschikken over de nodige **verplichte vergunningen**. Dit is zelden het geval voor freelancers en eerder van toepassing bijvoorbeeld in de horeca wanneer je met voedsel wilt gaan werken.

1.1 Een ondernemingsvorm kiezen

Zoals je weet bestaan er verschillende ondernemingsvormen. Zo kun je starten als **eenmanszaak** of als **vennootschap**. Welke ondernemingsvorm je moet kiezen en welke juridische structuur bij je activiteit hoort, hangt af van verschillende factoren:

- Je jaarlijks inkomen als freelancer
- Het type activiteit dat je uitoefent
- Het financiële risico van je activiteit
- Het feit of je alleen of met meerdere partners in dit project stapt
- Hoe je de toekomst van je toekomstige onderneming ziet

De snelste en gemakkelijkste manier om te starten als freelancer, is om te starten als zelfstandige in een eenmanszaak. We noemen dit ook wel 'opstarten als natuurlijk persoon'. Na het vervullen van enkele formaliteiten bij het ondernemingsloket kun je in een mum van tijd aan de slag.

In deze ondernemingsvorm neem jij alleen de beslissingen en is een opstartkapitaal niet nodig. Je geniet meteen van je opbrengsten. Maar vergeet niet dat je privé-eigendom en je professionele activiteiten als één worden beschouwd. Dit betekent dat je steeds persoonlijk aansprakelijk kunt worden gesteld voor eventuele schulden. Ook is de fiscale optimalisatie van je verloning beperkt.

Voor freelancers is de keuze van de ondernemingsvorm vaak gelinkt aan de grootte van hun inkomen. Vanaf een bepaald inkomen is het nu eenmaal interessant om over te stappen naar een vennootschap om je verloning vanuit fiscaal oogpunt te optimaliseren.

Zoals je misschien weet, bestaan er 5 basistypes vennootschapsvormen. Ze zijn echter niet allemaal even relevant voor freelancers. De meest voorkomende vennootschapsvormen voor freelancers zijn:

Vennootschapsvormen met onbeperkte aansprakelijkheid

- De vennootschap onder firma (VOF)
- De gewone commanditaire vennootschap (Comm. V)

De opstartformaliteiten zijn eenvoudig (je hebt geen opstartkapitaal nodig en hoeft niet langs de notaris om je zaak op te richten)

Alle vennoten zijn persoonlijk financieel aansprakelijk.

Vennootschapsvormen met beperkte aansprakelijkheid

- De besloten vennootschap (BV)
- De naamloze vennootschap (NV)

De opstartformaliteiten zijn een beetje strenger (de oprichting gebeurt via de notaris, je moet verplicht een financieel plan voorleggen, en je hebt een opstartkapitaal nodig)

Het grote voordeel van deze vormen is dat je privé- en professionele vermogen gescheiden zijn.

Je bent alleen financieel aansprakelijk tot het bedrag van je eigen inbreng in de vennootschap.

Daarnaast wordt er in uitzonderlijke gevallen nog gekozen voor een coöperatieve vennootschap (CV), maar die komt minder voor bij freelancers.

Wil je meer info over de verschillende vennootschapsvormen?

Bekijk deze infographic.

Wanneer je project goed is uitgedacht, neem je best contact op met een expert ter zake. Hij begeleidt je bij het maken van de juiste keuze, aangepast aan je situatie. Uiteraard kun je alvast starten als eenmanszaak en achteraf, indien nodig, nog wijzigen.

1.2 Wat breng ik allemaal in orde?

Registreer je als ondernemer

Bij je opstart en registratie als ondernemer in België, moet je een ondernemingsnummer hebben. Zonder dit nummer kun je niet aan de slag. Je kunt zo'n nummer aanvragen of activeren via een erkend ondernemingsloket zoals dat van Securex, of via je boekhouder.

Zij brengen voor jou je inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) in orde, maar activeren ook je btw-nummer en regelen je inschrijving bij een sociaal verzekeringsfonds.

Sommige ondernemingsloketten, zoals dat van Securex, bieden ook nog bijkomende diensten aan. Zo kun je er bijvoorbeeld voor zorgen dat je in orde bent op GDPR-vlak, waarvoor tegenwoordige strenge regels gelden. Je kunt je bijvoorbeeld ook laten bijstaan op juridisch vlak en ervoor zorgen dat al je contracten juridisch in orde zijn. Meer hierover later.

1.3 Open een bankrekening

Wanneer je als freelancer aan het werk gaat, zul je betalingen ontvangen van klanten. Uiteraard zul je zelf ook nu en dan facturen moeten betalen. Voordat je je bedrijf registreert, heb je dus een bankrekening nodig.

Als je je registreert als eenmanszaak is het een goed idee, maar niet verplicht, om een [aparte bankrekening](#) te openen. Je houdt dan gemakkelijker overzicht over je beroepskosten en inkomsten. Velen openen ook een aparte rekening voor btw-betalingen. Je opent een rekening op eigen naam en gebruikt deze rekening alleen voor je activiteiten als ondernemer.

Dit moet een zakenrekening zijn en geen 'privérekening'. Zo blijft het duidelijk welke rekening privé is en welke voor professionele doeleinden.

In geval van een controle heeft de Belastingdienst alleen het recht om je zakenrekening te controleren.

Start je een vennootschap als freelancer? Dan is een bankrekening verplicht. De bankrekening van een vennootschap (rechtspersoon) wordt geopend op naam van de vennootschap. Je mag deze rekening alleen gebruiken voor verrichtingen die verband houden met je vennootschap. Bovendien ben je verplicht dit rekeningnummer samen met je handelsnaam te vermelden op alle officiële documenten (zoals je facturen en offertes).

De grote Belgische banken zijn ING, KBC, BNP Paribas Fortis en Belfius.

Verschillende banken hebben uiteenlopende diensten. Wanneer je je bank kiest, moet je volgende zaken controleren:

- Wat zijn de vereisten voor het openen van een bankrekening?
- Kun je online een bankrekening openen?
- Kun je je bankrekening koppelen aan je boekhoudtool?
- Service - krijg je service online of moet/kun je langsgaan in een bankkantoor? Krijg je een vaste contactpersoon?

- Kosten
  - vaak is het eerste jaar gratis en betaal je daarna per maand
  - geldopnames; zijn ze beperkt tot een specifieke bank, is het aantal keer per maand dat je geld kunt opnemen beperkt? Wat als je geld moet opnemen in het buitenland?
- Kun je indien nodig je rekening aan een creditcard koppelen?
- Is de app voor internetbankieren intuïtief en werkt hij goed?
- Kun je functies zoals bancontact of itsme gebruiken? Kun je mobiele betalingen checken via Apple of G Pay?
- Zijn er andere relevante voordelen zoals winkeldeals of verzekeringen?

Welke banken je collega-freelancers aanbevelen, kun je bekijken in de groep [f Freelancers in Belgium](#) door te zoeken op "bank".

Als je internationaal freelancet en betalingen in verschillende valuta's moet organiseren, is het misschien interessant om te zoeken naar oplossingen zoals Revolut, N26, Wise, Paypal of Payoneer.

1.4 Alternatief voor financiering

Naast de klassieke banken bestaan er alternatieven om een toekomstig project te financieren.

[Look&Fin](#) is gespecialiseerd in crowdlending. Het online platform biedt ondernemers de mogelijkheid rechtstreeks van particulieren geld te lenen. De bedragen schommelen tussen 50.000 en 5.000.000 euro.

Daarnaast is er [mozzeno](#): een platform voor gezamenlijke financiering.

Hier kun je een lening vragen voor een bedrag tussen 5.000 en 50.000 euro zonder interventie van een bank en zonder dat je ervoor de deur uit moet omdat alles digitaal wordt geregeld.

1.5 Opstarten via Securex

Wist je al dat je bij Securex terecht kunt voor een 'Freelance Starter Pack'? Afhankelijk van jouw situatie zijn er drie opties :

	Starter pack	Pack Limited Company	Pack Private Company
	<i>De ideale basis om te starten als eenmanszaak</i>	<i>De opstart van je vennootschap afronden</i>	<i>De opstart van je vennootschap van A tot Z</i>
Inschrijving KBO	✓	✓	✓
Activatie btw-nummer	✓	✓	✓
Aansluiting Sociaal Verzekeringsfonds	✓	✓	✓
Vereenvoudigd dataregister i.k.v. GDPR-regelgeving	✓	✓	✓
🔗 Registratie Ultimate Beneficial Owners (UBO)		✓	✓
Beheer van je verloning		✓	✓
Opstellen en publicatie van de statuten			✓

Wil je hier graag meer over weten?

2 Sociale zekerheid voor freelancers in België

Wanneer je in België aan de slag gaat als ondernemer, in jouw geval als freelancer, ben je verplicht je aan te sluiten bij een sociaal verzekeringsfonds, zowel voor activiteiten in hoofd- als in bijberoep.

Het sociaal verzekeringsfonds **regelt in opdracht van de overheid** de sociale zekerheid voor zelfstandigen. Door het betalen van kwartaalbijdragen, of beter gezegd je sociale bijdragen, bouw je sociale rechten op. Zo heb je in hoofdberoep onder andere recht op:

- Kinderbijslag (of gezinsbijslag)
- Moederschapshulp
- Ziekte- en invaliditeitsuitkering
- Overbruggingsrecht (voor het behoud van je sociale rechten)
- Wettelijk pensioen

Als werknemer betaal je deze ook. Je ziet ze maandelijks afgehouden worden van je bruto maandloon.

Hoeveel sociale bijdragen je betaalt, hangt af van je statuut (hoofd- of bijberoep) en je netto belastbaar inkomen.

Als startende zelfstandige geldt er een aangepaste regeling met wettelijke minimumbijdragen. Je betaalt dan voorlopige socialezekerheidsbijdragen omdat je netto beroepsinkomen nog niet is gekend. Men kan ook niet kijken naar het netto beroepsinkomen van 3 jaar terug.

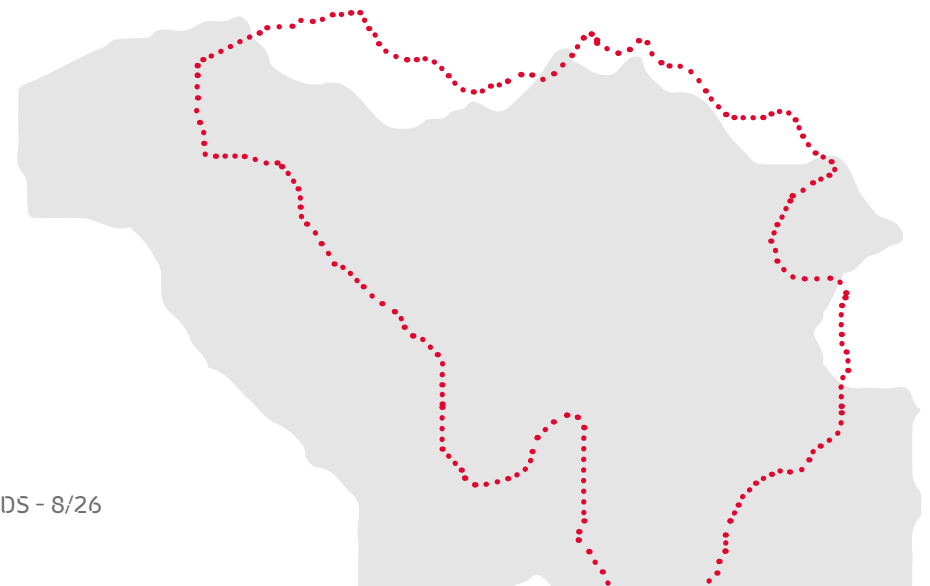
Pas na twee jaar deelt de fiscus je effectieve netto beroepsinkomen mee aan het sociaal verzekeringsfonds en ontvang je een berekening op maat. Heb je de afgelopen twee jaar te veel betaald? Dan krijg je dit terugbetaald. Heb je te weinig betaald? Dan moet je uiteraard bijbetalen.

Tip:

Laat je sociale bijdragen aanpassen. Dan liggen ze dicht bij je verwachte netto beroepsinkomen en is de kans kleiner dat je later een flinke som moet bijbetalen.

Aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds is dus verplicht en moet gebeuren vóór de start van je activiteiten, dit zowel voor jezelf als persoon, als voor je eventuele vennootschap. Dit kun je zelf online regelen bij Securex via hun online ondernemingsloket, via je boekhouder, of door langs te gaan bij het erkend ondernemingsloket.

3 Freelancen in bijberoep

Je kunt zowel in hoofd- als bijberoep aan de slag als freelancer. Wil je dus niet meteen je vaste job opgeven om de overstap naar het freelancen te maken of zie je het freelancen als een mooi extraatje bovenop je job? Dat kan!

3.1 Waar moet je dan zoal rekening mee houden?

Starten als freelancer in bijberoep is een prima keuze. Een job als zelfstandige in bijberoep is de perfecte manier om te proeven van het leven als freelancer. Loopt je plan niet zoals verwacht? Dan heb je nog steeds je vaste job als vangnet.

Om zelfstandig in bijberoep te werken, moet je wel rekening houden met enkele zaken.

Zo kun je enkel starten in bijberoep als:

- Je minstens halftijds werkt als werknemer in de privésector.
- Je minstens halftijds ambtenaar bent (minimaal 8 maanden of 200 dagen per jaar).
- Je werkt als vastbenoemde leraar (minstens 60% van een voltijds uurrooster). Ben je nog niet vastbenoemd? Dan moet je minstens 50% van een volledig uurrooster werken.
- Je ontvangt een vervangingsinkomen met behoud van je pensioenrechten. Dit is bijvoorbeeld bij invaliditeitsuitkeringen, werkloosheidsuitkeringen, enz. het geval.

Opgelet: Zorg ervoor dat je niet concurreert met je werkgever. Ga na welke combinaties aanvaardbaar zijn.

3.2 Voor- en nadelen van freelancen in bijberoep

Werken in bijberoep heeft zowel voor- als nadelen. Er zijn tal van voordelen, maar ook met de nadelen hou je best rekening:

Voordelen	Nadelen
+ Je proeft van het freelancen zonder voluit de stap te zetten.	- Je zal extra tijd moeten voorzien om te investeren in je zaak.
+ Je verdient een centje extra.	- Je betaalt sociale bijdragen, maar krijgt hiervoor geen extra sociale rechten in de plaats.
+ Meer afwisseling in combinatie met je job.	- Start je als eenmanszaak? Dan komen je inkomsten bovenop je loon.
+ Beroepskosten zijn aftrekbaar.	- Hierdoor kom je mogelijk in een hogere belastingschijf terecht.
+ Je betaalt pas sociale bijdragen wanneer je inkomen hoger ligt dan een bepaald bedrag.	

4 Alles wat je moet weten over je toekomstige boekhouding

4.1 Je boekhouding als freelancer

Als zelfstandige kun je je boekhouding voor je eigen rekening nemen. We raden echter wel aan om een beroep te doen op een professionele boekhouder met kennis van zaken omdat het allemaal vrij complex is, vooral wanneer je een dubbele boekhouding nodig hebt.

In dit hoofdstuk lees je hoe je een boekhouder vindt en kiest, wat een boekhouder kost, tips voor boekhoudtools, het verschil tussen een enkelvoudige en dubbele boekhouding en hoe de btw werkt.

4.2 Een boekhouder vinden

Nog geen boekhouder gevonden? Je kunt steeds bij onze experts terecht voor advies. Securex beschikt over een ruim netwerk van boekhouders en accountants die je graag verder helpen. Het boekhoudadvies in dit e-book komt van een van Securex' accountantspartners MV Accounting.

Of neem contact op met collega-freelancers in de Facebookgroep [f Freelancers in Belgium](#).

4.3 Je boekhouder kiezen

Bel of ontmoet een paar boekhouders voordat je een definitieve beslissing neemt. Je boekhouder is een sleutelfiguur in je bedrijf, dus neem voldoende tijd om op onderzoek uit te gaan.

Stel zeker deze vragen:

- Wat gaat het kosten?
- Als je een krap budget hebt, kijk dan of je bepaalde gegevens zelf kun invoeren om de prijs te verlagen.
- Gebruiken ze digitale tools, welke? Wat moet je doen, hoe?
- Geven zij ook proactief financieel advies of doen ze alleen administratie en boekhouding?
- Wat is hun favoriete communicatiestijl? Hoe lang moet je wachten om antwoord op vragen te krijgen? Kun je uit het niets bellen? Is het beter om een afspraak te maken, of is het beter om te mailen?
- Hebben zij ervaring met je beroep en situatie - bijvoorbeeld creatieve freelancer met internationale klanten?
- Houden ze je op de hoogte van relevante belastingwijzigingen?

Terwijl je deze antwoorden krijgt, controleer je of ze jouw "taal" spreken, wat betekent dat je begrijpt waar ze het over hebben. Kunnen ze moeilijke dingen uitleggen op een manier die je kunt begrijpen?

Zorg voor een persoonlijke klik met je accountant in spe, want je moet gevoelige zaken kunnen bespreken en lastige vragen aan hem/haar kunnen stellen. Een boekhouder doet meer dan je facturen boeken en je boekhouding in orde maken. Daarnaast is hij of zij een vertrouwenspersoon die je persoonlijke en financiële gegevens beheert en interpreteert, inzicht heeft in je financiële situatie en je proactief advies geeft.

4.4 Wat kost een boekhouder?

Accountancy-prijzen kunnen variëren van € 800-4500 per jaar, afhankelijk van je bedrijfsvorm, btw-status, hoeveelheid onkosten en facturen, het gegeven advies, belastingaangiften, digitale tools, copyright-aanvragen enz.

4.5 Enkelvoudige of dubbele boekhouding

Er zijn twee soorten boekhouding in België: een enkelvoudige of vereenvoudigde boekhouding voor natuurlijke personen en eenmanszaken. Daarnaast is er de dubbele boekhouding voor vennootschappen.

In het geval van vennootschappen moet een samenvatting van de jaarrekening (externe jaarrekening) worden ingediend op de site van de Nationale Bank van België waar deze online zal worden gepubliceerd. Voor eenmanszaken moet je jaarlijks een interne jaarrekening opmaken, maar je bent niet verplicht deze te publiceren.

4.6 Boekhoudtools

🔗 [Odoo](#), partner van Securex, is een platform van open source zakelijke apps die aan al je bedrijfsbehoeften voldoet: CRM, e-commerce, boekhouding, inventaris, kassasysteem, projectbeheer, enz. Odoo's unieke waardepropositie is om tegelijkertijd zeer gebruiksvriendelijk en volledig geïntegreerd te zijn. Door de flexibiliteit van Odoo kunnen apps worden toegevoegd naargelang je bedrijf groeit; je kan elke keer een app erbij nemen als de bedrijfsbehoeften en het groeiende klantenbestand hierom vragen.

🔗 [Accountable](#) biedt een alomvattende oplossing voor freelancers in België om inkomsten, uitgaven en belastingen bij te houden in een gebruiksvriendelijke app. Accountable is een volledig boekhoudprogramma. Bespreek het gebruik van dit programma met je boekhouder om dubbele invoer van de documenten te voorkomen; eenmaal in Accountable en eenmaal in het programma van de boekhouder.

Opmerking: Programma's voor facturatie worden alleen gebruikt door de freelancer en niet door de boekhouder. Het helpt als je de facturen via UBL kunt exporteren, zodat de boekhouder ze direct in zijn programma kan importeren.

Heb je nog vragen?

Contacteer je boekhouder voor grondiger advies

4.7 Factureren met auteursrecht

Ben je van plan een eenmanszaak te starten en aan de slag te gaan als grafisch ontwerper, webdesigner, fotograaf, copywriter, UX/UI-designer, copywriter, vertaler, ...?

Dan kun je dankzij een vergoeding voor auteursrechten een pak belastingen op je inkomen besparen. Al is het wel best ingewikkeld om te factureren met auteursrechten. Maar geen nood, 🔗 [Creative Shelter](#) kan je hierbij helpen. Ze bieden een online platform waar je je als eenmanszaak kan aansluiten en facturen kan opstellen met een vergoeding voor auteursrechten. Daarnaast tonen ze je bijvoorbeeld ook wat het voordeel is van factureren via hen, hoeveel je gemiddeld meer verdient door auteursrechten, helpen ze bij onbetaalde facturen, ...

Creative Shelter ondersteunt ook freelancers met bv's om hun inkomen te optimaliseren door auteursrechten. Ook accountants verlenen advies over de facturatie van auteursrechten en integreren Creative Shelter in hun dienstverlening.

4.8 Een woordje uitleg bij de btw

Freelancers zijn onderworpen aan belasting over de toegevoegde waarde (btw) op alle verkoopfacturen die ze uitgeven.

Het algemene btw-tarief in België bedraagt 21%. Het tarief van 6% is alleen geldig voor basisbenodigdheden als voedsel, medicijnen, boeken en tijdschriften... en dat van 12% voor catering of voedsel dat ter plaatse wordt geconsumeerd.

Je voegt gewoon het geldende btw-tarief toe aan je facturen aan je klanten. Alle btw vermeld op de verkoopfacturen moet op het einde van elk kwartaal aan de Belgische overheid worden betaald.

Anderzijds kan alle btw die betaald werd aan de leveranciers op de aankoopfacturen teruggevraagd worden bij de Belgische overheid. Om recht te hebben op btw-teruggave, moet je in het bezit zijn van een volledige factuur ontvangen van de leverancier met vermelding van zijn en jouw btw-nummer, adressen, datum, omschrijving van de goederen/diensten, ... Dit betekent dat facturen eigenlijk de belangrijkste documenten zijn in je boekhouding.

De btw-aangifte moet elk kwartaal worden ingediend en is in feite een samenvatting van aan de ene kant alle btw die aan de klanten is gefactureerd en aan de andere kant alle btw die al aan de leveranciers is betaald.

Het resultaat van de btw-aangifte kan een saldo zijn dat aan de overheid moet worden betaald of een saldo dat de overheid aan de freelancer moet betalen.

Maandelijks of driemaandelijks btw-aangiften

De btw-aangifte kan per kwartaal worden gedaan als de omzet van je bedrijf niet hoger is dan 2.500.000 euro.

Als je omzet deze drempel overschrijdt, of als je je vrijwillig aanmeldt, moet je de btw maandelijks aangeven.

Is je omzet lager dan 25.000 euro, dan kun je kiezen voor btw-vrijstelling. Dan reken je geen btw, maar dan kun je ook geen btw aftrekken op aankopen.

Een professioneel advies over deze belangrijke keuze wordt aanbevolen.

Btw in rekening brengen als je internationaal zaken doet:

Als een freelancer (die niet vrijgesteld is van btw) diensten verkoopt aan:

- Europese bedrijven met btw-nummers: er moet geen btw in rekening gebracht worden (omgekeerde btw-heffing)
- Bedrijven buiten Europa: er moet geen btw in rekening gebracht worden
- Particulieren in Europa: je moet btw in rekening brengen volgens het tarief in het land van de verkoper, behalve voor telecom-, digitale of mediadiensten. Dan bereken je de btw van het gewest van de consument.

Er zijn veel regels en vrijstellingen met betrekking tot btw. Voor meer informatie kun je best contact opnemen met je accountant.

Klantenlijsting en intracommunautaire verrichtingen

Als freelancer moet je jaarlijks een opgave indienen van klanten die belastingplichtig zijn, alsook

een lijst van intracommunautaire verrichtingen (met andere EU-landen).

Alle btw-geregistreerde entiteiten zijn verplicht om een klantenlijsting (eenmaal per jaar) en een intracommunautaire listing (elk kwartaal in het geval van verkoopfacturen naar andere EU-landen) op te maken).

5 Klanten vinden

Als je wilt starten als freelancer, moet je tijd uittrekken om klanten aan te trekken door jezelf in de kijker te zetten. Hier zijn een paar tips:

Wees actief op sociale media

Maak socialmedia-profielen aan en wees actief op de kanalen waar je klanten zich bevinden.

Bouw een sterk netwerk op

Word eerst en vooral lid van Freelancers in Belgium

Schrijf je in op freelanceplatformen

Ga bijvoorbeeld eens kijken op ProUnity, Jello, GIGHOUSE, Malt...

Je vindt nog meer tips in onze blog **10 manieren om je eerste klanten als freelancer in België te vinden**

Denk na over een website

Als je een website voor je freelance-activiteit maakt, houd er dan rekening mee dat je volgens de Belgische wetgeving de naam van je bedrijf, de rechtsvorm, het adres, het ondernemingsnummer en het btw-nummer moet vermelden. Ook stel je best een disclaimer en een cookiebeleid, op.

Om te voldoen aan de Europese AVG-wetgeving moet je ook een privacyverklaring toevoegen. Het ondernemingsloket van Securex kan je helpen met advies en templates.

6 Tarifiering

Het is als toekomstige freelancer niet evident om een juist dag- of uurtarief vast te stellen als je je activiteit opstart.

Stap 1: Stel je minimum vast: Er zijn veel elementen om rekening mee te houden: je vaste kosten (huisvesting), belastingen, sociale lasten, verzekeringen en uitgaven, zoals:

- Reis-, auto- of mobiliteitskosten
- Telefoon en internet
- Apparatuur (laptop, camera...)
- Juridische en administratieve kosten
- Softwareabbonnementen
- Eten en drinken
- Opleiding
- Marketing

Houd ook rekening met privé-uitgaven zoals eten, gezondheid en fitness, geschenken, reizen, ...

Stap 2: Bereken de uren die je kunt aanrekenen. Over het algemeen 3-4 dagen per week. De rest van de tijd doe je werk dat je je klant niet in rekening kunt brengen; administratie, marketing, onderwijs...

Stap 3: Voeg toe wat je graag aan winst zou willen hebben bovenop de dekking van de kosten.

Stap 4: Verdeel je kosten + gewenste winst door je factureerbare uren. Dit bedrag is je minimumtarief.

Over het algemeen mag je niet minder dan € 45 per uur rekenen om als freelancer voltijds duurzaam te kunnen werken in België. Het zal je misschien verbazen dat het bedrag zo hoog is. Dit komt doordat je als freelancer kosten betaalt en risico's neemt die de werkgever meestal dekt. Als je bijvoorbeeld ziek wordt, hoeft je werkgever dit niet te betalen.

Je kunt je salaris als werknemer ook vergelijken met je freelancetarief met behulp van deze [rekentool](#).

Je kunt ook factureren per project, of per resultaat of met een voorschot. Of een combinatie van dit alles.

Ook het soort opdracht, het verloop van je klanten, de mate van concurrentie, de sector waarin je gaat werken en de regio spelen een rol in het tarief.

Bezoek verschillende platformen, bekijk hoe het loopt in je netwerk of via [f.Freelancers in Belgium!](#)

7 Betaald worden

Voorkomen is beter dan genezen

Goede afspraken en algemene voorwaarden

De eerste stap is het maken van goede afspraken met je klant. Tips kun je vinden in het hoofdstuk Jezelf juridisch indekken. Dit is handig als je naar de rechtbank moet stappen vanwege een betalingsgeschil. Omdat je moeilijk specifieke afspraken kunt maken voor elke opdracht, kun je dit dekken via je algemene voorwaarden.

Gedeeltelijke betalingen

Spreek af met de klant dat je in termijnen wordt betaald, bijvoorbeeld 50% voordat je aan een project begint, of bij oplevering van bepaalde delen van de opdracht.

Is je klant financieel gezond?

Controleer of je klant financieel gezond is aan de hand van kredietrapporten via bijv. [GraydonGo](#).

Als lid van Freelancers in Belgium heb je toegang tot gedetailleerde kredietrapporten van bedrijven van GraydonGo met 50% korting via deze [link](#).

Als je klant je factuur niet betaalt

Herinneringen

Herinner de klant meerdere keren op een vriendelijke manier aan onbetaalde facturen via e-mail en/of door te bellen.

Als je klant je factuur nog steeds niet betaalt

Geef het op

Als het bedrag niet erg hoog is, geef het dan op om je geld alsnog te krijgen. Leg je liever toe op het vinden van betere klanten en op je werk zelf.

Incasso

Als de schuld onbetwist is en de klant gewoon weigert te betalen, kun je gebruikmaken van incassodiensten zoals [Unpaid](#). Via een gerechtelijke procedure zullen zij de betaling van de schuld nastreven. De kosten voor de procedure worden doorberekend aan de klant.

Juridische ondersteuning

Als de factuur wordt betwist en je wilt juridische stappen ondernemen, dan maak je de meeste kans via een advocaat. Je kunt beginnen door hem of haar te vragen een herinnering te sturen voor de onbetaalde factuur en mogelijke juridische stappen te vermelden. Zorg voor een goed inzicht in de mogelijke kosten voordat je met een advocaat in zee gaat.

Opmerking: hulp inschakelen van derden zou je laatste redmiddel moeten zijn. Het kostenplaatje kan namelijk hoog oplopen en het kan je reputatie schaden. De kans is groot dat de klant je nadien nooit meer opdrachten zal toevertrouwen als je hem meerdere keren aanmaningen hebt gestuurd voor een onbetaalde factuur.

8 Jezelf verzekeren

Het is duidelijk: je geniet als ondernemer minder bescherming. Maar geen nood: er zijn tal van opties om je als startende freelancer te ondersteunen. Jammer genoeg bestaat er niet zoiets als een 'standaardpakket' met verzekeringen voor startende ondernemers. Elke onderneming en ondernemer is anders en daar gaan steeds andere risico's mee gepaard. Uiteraard bestaan er wel enkele must-haves:

8.1 De verplichte verzekeringen

Er zijn enkele verzekeringen die men verplicht moet opnemen, namelijk:

- **Bescherming tegen beroepsfouten**
Aangezien je als freelancer mogelijk intellectuele arbeid verricht (zoals consultants), neem je best een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Zo ben je verzekerd ingeval iemand een schadevergoeding van je eist na een grove fout.
Opgelet: dit is niet voor elke beroepscategorie verplicht. Informeer je zeker of het voor jouw activiteit van toepassing is.
- **Bescherming van bedrijfsvoertuigen en privévoertuigen voor zakelijk gebruik**
Koop je een wagen voor je onderneming? Vergeet dan niet dat je verplicht bent een autoverzekering af te sluiten. Dit geldt dus ook voor bedrijfsvoertuigen. Gebruik je je privéwagen niet voor je werk? Ga dan zeker na bij je verzekeraar of je verzekering voldoende dekking biedt.
- **Bescherming van eventueel personeel**
Ben je van plan iemand in dienst te nemen (om bijvoorbeeld je administratie te doen)? Dan ben je verplicht een arbeidsongevallenverzekering te nemen.

8.2 De bescherming van je inkomen voor nu én later

Je inkomen bij arbeidsongeschiktheid en ziekte

Als zelfstandige verlies je je inkomen wanneer je uitvalt door ziekte of een ongeval. Hiervoor neem je best een verzekering 'Gewaarborgd inkomen'. Deze zorgt ervoor dat je een maandelijkse vergoeding krijgt, bovenop hetgeen je zult krijgen van je ziekenfonds wanneer je tijdelijk uitvalt.

Andere opties zijn:

- Vervangingsinkomensverzekering
- Premievrijstellingen
- Overbruggingsinkomen voor vaste kosten
- Omzetverzekeringen (alleen voor vennootschappen)

Je pensioen voor later

Het gemiddelde pensioen voor zelfstandigen ligt in België op een maandelijks bedrag van ongeveer 900 euro. Indien je je levensstandaard wenst te behouden, is dat niet zo veel.

Wil je toch al nadenken over je oude dag van morgen, dan zijn er verschillende opties voor jou als toekomstige freelancer. De mogelijkheden voor pensioenopbouw voor freelancers zijn afhankelijk van de gekozen ondernemingsvorm: vennootschap of eenmanszaak.

Hieronder vind je een kort overzicht van de opties per ondernemingsvorm:

Eenmanszaak	Vennootschap
<ul style="list-style-type: none"> • Vrij Aanvullend Pensioen voor zelfstandigen (VAPZ) • Pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ) • Langetermijnsparen en pensioensparen • Niet fiscaal sparen	<ul style="list-style-type: none"> • Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) • Individuele Pensioentoezegging (IPT) • Langetermijnsparen en pensioensparen • Niet fiscaal sparen

 Ontdek onze formule op maat

8.3 Andere verzekeringen

Wil je graag verzekerd zijn tegen eventuele ziekenhuiskosten? Dan kun je hiervoor een hospitalisatieverzekering aangaan.

Indien je start als eenmanszaak, dan is de hospitalisatieverzekering voor jou identiek als de verzekering als particulier. Voor vennootschappen verzeker je jezelf met een collectieve hospitalisatieverzekering.

9 De juridische kant van de zaken

“Goeie afspraken, maken goede vrienden”.

9.1 Jezelf juridisch indekken

Het is altijd belangrijk dat je een contract afsluit met je klant. Dit kan verschillende vormen aannemen: een samenwerkingsovereenkomst, een serviceovereenkomst of een freelanceovereenkomst. Hierin bepaal je wat de opdracht inhoudt en hoe jij de samenwerking ziet.

Het contract met de klant dient ten minste volgende 10 elementen te bevatten:

1. Projectinformatie

- Wie werkt samen met wie (bedrijfsnamen, ondernemingsnummers, adressen, contactpersonen...)
- Een korte samenvatting van de omvang van het project
- De verantwoordelijkheden van beide partijen
- Tijd en duur van het project
- De vermelding dat het om een onafhankelijke samenwerkingsovereenkomst gaat. Het moet duidelijk zijn dat het een freelancecontract en geen arbeidsovereenkomst betreft. Dit is nodig om claims van schijnzelfstandigheid uit te sluiten.

2. Prijzen en tarieven

- Zal je een bepaald bedrag in rekening brengen voor het hele project of voor de uren die je erin steekt?
- Voeg een clause met de minimale en maximale uren prestaties toe als je per uur rekent, waarbij je aangeeft dat het project niet meer tijd in beslag zal nemen zal dan X en niet minder dan Y.

3. Betalingsvoorwaarden

- Betaalschema: drie termijnen (bv. 30/30/40), twee termijnen (bv. 25/75) of vooruitbetalingsschema.
- Over hoeveel tijd beschikt de klant om je te betalen?
- Wat gebeurt er als de klant te laat betaalt?

4. Projectdetails, taken en deliverables

- Geef een kort en gestructureerd overzicht weer dat je kunt bekijken met de klant en eventueel nog kan aanpassen.

5. Wat als er extra werk komt buiten en bovenop het oorspronkelijke project?

- Licht de procedure toe die je zal handhaven als dit gebeurt.

6. Hoeveel revisies zijn inbegrepen en hoe luidt de procedure als er meer revisies nodig zijn?

7. Voorwaarden en modaliteiten

- Mag je externe dienstverleners inschakelen?
- Hoe kan men een klacht indienen?
- Bestaat er een concurrentiebeding of een niet-wervingsclausule?
- Mag je reclame maken rond de samenwerking met de klant?

8. Auteursrechten en intellectuele eigendom

- Wie bezit wat?
- Behoud alle auteursrechten van jouw werk totdat het project is voltooid en betaald. Zodra alles is afgerond, worden de rechten overgedragen aan de klant.

9. Annulering & ziekte

- Geef op hoe het contract moet worden beëindigd (proces).
- Hoe lang bedraagt de opzegtermijn?
- Stopzettingsvergoeding of annuleringskosten
Als het project om welke reden ook wordt beëindigd (de klant gaat failliet, annuleert het project, enz.) is de klant verplicht je financieel te vergoeden voor de tijd die je al in het project hebt gestoken.
- Wat gebeurt er wanneer een externe oorzaak, onverwachte omstandigheden of toeval een partij verhinderen haar verbintenissen na te komen (overmacht)?

10. Handtekeningen, datum, tijd

- Dit is misschien vanzelfsprekend maar zonder deze elementen kan jouw contract nietig verklaard worden.

Vornoemde lijst geef je een overzicht van enkele essentiële elementen die je in jouw contract kunt opnemen om jezelf en jouw klant te beschermen ingeval er iets misgaat. Daarnaast denk ik dat het voor freelancers altijd een goed idee is om de hulp in te roepen van juridische experts bij het opstellen van hun contracten. Gewoon om er zeker van te zijn dat het contract aan alle noodzakelijke vereisten voldoet.

Vragen?

Neem contact op met starter@securex.

9.2 Privacy en de GDPR-regelgeving

Als freelancer moet je voldoen aan de GDPR-regelgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG).

De AVG verplicht je om personen duidelijk te informeren over welke gegevens je bewaart en voor welke doeleinden ze worden gebruikt. Dit kan in een Privacyverklaring op je website of in een andere communicatie. Je bent ook verplicht om alle gegevens die je verwerkt op te nemen in een gegevensregister. Dit register dient te worden beveiligd tegen verlies, vernietiging of beschadiging door middel van technische maatregelen zoals sterke wachtwoorden, encryptie, enz.

Dit geldt zowel voor de gegevens van klanten als voor de gegevens van je partners, leveranciers en in principe iedereen met wie je in contact komt en van wie je de gegevens beheert.

Meer informatie over AVG voor freelancers vind je in deze blogpost

Heb je hulp nodig?

Contacteer onze expert via starter@securex.

10 Je werkplek als freelancer

In de meeste gevallen werk je in je **eigen woning**, of bij een klant, maar misschien is **co-working** ook iets voor jou.

10.1 Werken in je eigen woning

Uiteraard kun je er als ondernemer voor kiezen om je eigen woonst te gebruiken als bedrijfsruimte. Dit wordt ook heel vaak gedaan bij het opstarten van eenmanszaken. Hoewel dit voor velen een gemakkelijke oplossing is, moet er rekening worden gehouden met enkele zaken:

- Is het toegestaan om commerciële handelingen of iets dergelijks in je woning te doen?
- Is je woonst verzekerd bij eventueel faillissement of dergelijke? Om je huis te beschermen bestaat er een speciaal ontwikkelde verzekering ter bescherming van het woonhuis van een freelancer.

10.2 Werken in een gedeelde werkruimte

Een co-working-ruimte is een plek waar freelancers en werknemers van verschillende bedrijven een kantoorruimte delen. Ze doen dit om kosten te besparen en het is handig dankzij het gebruik van gemeenschappelijke infrastructuren, zoals apparatuur, nutsvoorzieningen, een receptioniste en andere diensten.

Voordelen van co-working: Je moet het huis uit, je kunt netwerken, het is goed voor je productiviteit, motivatie.

Waar je op moet letten bij het kiezen van een co-working-ruimte;

- Locatie, woon-werkverkeer en parkeermogelijkheden.
- Openingstijden.
- Prijs en flexibiliteit. Abonnementen kunnen per uur, per dag of een paar dagen per week, wekelijks, maandelijks of jaarlijks zijn. Meestal kun je kiezen tussen het huren van een flex of fixed desk, of een eigen kantoor.
- Zijn er vergaderruimtes en telefoons beschikbaar? Zijn ze inbegrepen in het abonnement? Dit bepaalt het geluidsniveau en de privacy in de ruimte.
- Is koffie/thee bij de prijs inbegrepen? Wat zijn de lunchmogelijkheden?
- Is de ruimte inspirerend om te werken? Is het een professionele ruimte die aansluit bij je productmerk? Kun je er klanten ontvangen?
- Zitten er andere mensen en bedrijven die je interessant en nuttig vindt?

Ga je werken in Brussel?

Bezoek dan zeker eens de co-working-ruimte

[Hive5](#).

Het betreft hier een nieuw en uniek concept voor co-working in Brussel.

11 Opleiding en begeleiding

11.1 Ondersteuning voor jou als startende freelancer

Als startende freelancer kan een **objectief klankbord** wonderen doen. Je zult tal van beslissingen moeten nemen die niet altijd tot je vakgebied behoren. Daarom is het belangrijk om je af en toe te laten bijstaan door een expert. Ze kunnen je helpen de juiste keuzes te maken, **zowel tijdens als na je opstart**.

Zo kunt je bij hen terecht met o.a. vragen over:

- Het uittekenen van je businessplan
- Het berekenen van de financiële haalbaarheid van je project
- Het vinden van klanten
- De opstartformaliteiten van je zaak: keuze van ondernemingsvorm, de verplichtingen, enz.

Wist je dat er verschillende regionale initiatieven zijn waarmee je korting kunt krijgen op een begeleidingstraject? Neem contact op met het ondernemingsloket en ontdek welke opties voor jou beschikbaar zijn.

11.2 Trainingen en opleidingen

Er bestaan tal van initiatieven waar je als freelancer terecht kunt voor kwalitatieve opleidingen. Teveel om hier allemaal te benoemen.

Wil je graag tijdig op de hoogte zijn van de komende initiatieven? Sluit je dan zeker aan bij [f.Freelancers in Belgium](#). Zij organiseren regelmatig verschillende sessies die voor jou interessant kunnen zijn.

Wil je graag meer uitleg over hoe je je opstart als freelancer aanpakt en waar je rekening mee moet houden?

Check alle tips via www.start2freelance.be.

12 Freelancen als ouder

Je zelfstandige beroep combineren met je gezin lukt niet altijd even makkelijk. Zeker met kinderen is dit soms een hele uitdaging. Hoewel de voordelen als zelfstandige ouder minder groot zijn dan die van een ouder in loondienst, zijn er toch een aantal zaken waar je een beroep op kunt doen. Dit komt omdat je als zelfstandige sociale bijdragen betaalt.

We maken even een vergelijking:

Sinds juli 2014 krijgen kinderen van zelfstandigen **evenveel kinderbijslag dan die van werknemers.**

Meer info over kinderbijslag? Neem een kijkje op

www.infino.be

Freelancende ouder	Ouder in loondienst
Recht op maximaal 12 weken (of 13 weken bij een meerling) moederschapsrust.	Recht op 15 weken moederschapsrust.
Recht op een uitkering van het bevallingsverlof . Dit is een maximumbedrag per week, verminderd met de bedrijfsvoorheffing.	Recht op uitkering van het bevallingsverlof waarbij je de eerste 30 dagen 82% van je brutoloon ontvangt en vanaf de 31 ^{ste} dag 75% van een begrenst brutoloon.
Geen borstvoedingsverlof mogelijk.	Borstvoedingsverlof mogelijk onder bepaalde voorwaarden
Geen ouderschapsverlof mogelijk	Ouderschapsverlof opnemen wel mogelijk, onder bepaalde voorwaarden
Kindje ziek? Geen omstandigheidsverlof mogelijk.	Omstandigheidsverlof mogelijk: enkele dagen per jaar en onder bepaalde voorwaarden.
	Als de werksituatie van de ouder gezondheidsrisico's met zich meebrengt voor ouder en kind, kan de bedrijfsarts besluiten dat je niet langer mag komen werken. Een alternatieve taak wordt dan mogelijk gezocht.
Als zelfstandige moeder in hoofdberoep heb je recht op 105 dienstencheques als moederschaps hulp na de geboorte of adoptie van je kind.	Er zijn geen dienstencheques beschikbaar na de geboorte of adoptie van je kind.
Adoptieverlof van maximaal 6 weken bij adoptie van een minderjarig kind. Dit kan verlengd worden onder voorwaarden. Je hebt ook recht op een adoptie-uitkering.	Adoptieverlof van 6 weken per ouder bij adoptie van een minderjarig kind. Je hebt ook recht op een adoptie-uitkering door je ziekenfonds.
Recht op maximaal 20 dagen of 35 halve dagen vaderschapsverlof . Op te nemen binnen de 4 maanden na de geboorte (sinds januari 2023).	Recht op 20 dagen of 35 halve dagen vaderschapsverlof, ongeacht of je vol-tijds of deeltijds werkt.

13 Freelancen zonder zelfstandige te zijn

Wist je dat je ook kunt freelancen zonder zelfstandige te zijn? Dat kan namelijk door gebruik te maken van de diensten van een payrollbedrijf. Zij treden op als je werkgever en zorgen voor je loon en andere administratieve verplichtingen, verzekeringen, sociale zekerheid en fiscale verplichtingen.

Je moet je klanten zelf vinden en je loon afspreken, dat kan per uur, dagelijks, wekelijks, maandelijks of zelfs voor de uit te voeren taak zijn. Je klant wordt door het payrollbedrijf gefactureerd voor je loon, plus een extra verwerkingsvergoeding zoals overeengekomen tussen de klant en het payrollbedrijf.

Dit is een goede optie als je als freelancer wilt starten, iets naast je job wilt uitproberen of gewoon liever niet veel administratief werk doet. Het nadeel is dat jij en je klant de wettelijke arbeidsregels zoals minimumlonen, dagelijkse en wekelijkse maximale werkuren, overuren, enz. moeten respecteren. En je mag minder beroepskosten aftrekken dan je als werknemer in rekening brengt.

Enkele payrollbedrijven met diensten voor freelancers in België zijn [Tentoo](#), Smart en Amplo. Deze bedrijven zijn tevens geregistreerd als Sociaal Bureau voor Kunstenaars, en hebben alle specialistische kennis in huis om jou als kunstenaar of performer te helpen.

14 Mobiliteit

Als freelancer ben je misschien ook bezig met je mobiliteit. Hoe je op je reiskosten kunt besparen? Dat leggen we hieronder uit met enkele concrete tips.

Een auto kopen of leasen?

Of je nu begint als eenmanszaak of als vennootschap, je kunt de kosten voor de aankoop en het gebruik van een auto aftrekken als je deze voor zakelijk doeleinden nodig hebt.

Als je een auto koopt, moet je deze in één keer betalen. Dit is eigenlijk een investering en je moet de kosten over meerdere jaren afschrijven. Als je een auto leaset, kun je de kosten maandelijks spreiden. Een betaalbare optie is [LIZY](#) dat gespecialiseerd is in het leasen van tweedehandsauto's met een snelle levertijd van maximaal 3 weken.

Houd er rekening mee dat er fiscale voordelen verbonden zijn aan het gebruik van milieuvriendelijke auto's.

Overleg met je boekhouder welke optie voor jou de beste is.

Openbaar vervoer

Ook het gebruik van het openbaar vervoer kun je aftrekken en je kunt er fiscale voordelen voor krijgen. Informeer bij je boekhouder hoe je dit aanpakt.

Fiets

Als je de fiets voor zakelijke doeleinden gebruikt, kun je de fiets zelf, het onderhoud, de reparaties en accessoires ook tegen professionele kostprijs toevoegen. Je kunt extra belastingvoordeel krijgen bij de aankoop van een elektrische fiets. Je kunt ook een fiets leasen of huren, kijk bv. op [Lease-a-bike](#) of [Swapfiets](#).

Naar het buitenland reizen

Ga je naar een congres of ontmoet je een klant in het buitenland? Kosten die verband houden met je dienstreizen zijn aftrekbaar.

15 Freelancevriendelijke producten & deals

Als freelancer denk je dat je misschien de grote kortingen misloopt die grotere bedrijven krijgen als ze artikelen kopen voor professioneel gebruik. Bij Yucopia kun je blijven genieten van groepskortingen. Je kunt bijvoorbeeld kantoorbenodigdheden, tankkaarten, drankjes en dergelijke kopen met kortingen van gemiddeld 30% via [Yucopia](#). Bovendien staat alles op één handige factuur.

Wil je meer weten over je start als freelancer?
Boek dan een [videogesprek](#) met onze experts.

Je vindt alles op [@_www.start2freelance.be](#)

Meer info nodig? Neem een kijkje op:

www.start2freelance.be
www.freelancersinbelgium.be

securex

Freelancers in Belgium